

จรรยาบรรณและวินัยที่บุคลากรพึงปฏิบัติ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

โดย นายอารียารักษ์ จันทะเขต
หัวหน้างานวินัยและคดี กองกฎหมาย
๒๑ มีนาคม ๒๕๖๗

ความเป็นหน่วยงานทางปกครองของมหาวิทยาลัยมหิดล

- ฐานะตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ “ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล พนักงานซึ่งจ้างจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยและพนักงานซึ่งจ้างโดยเงินอุดหนุนจากองค์กรภายนอกมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕ มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นนิติบุคคล และมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ

มาตรา ๗ มหาวิทยาลัยมหิดลจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการสร้าง พัฒนา ประมวล และประยุกต์องค์ความรู้ทั้งมวล...ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นส่วนรวม

มาตรา ๒๘ อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๗ ในคณะหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย มีคณบดีหรือผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงาน

- ฐานะตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ “**หน่วยงานทางปกครอง**” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“**เจ้าหน้าที่ของรัฐ**” หมายความว่า (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง

- ฐานะตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหน่วยงานของรัฐ
ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำบริการสาธารณะ จึงถือเป็นหน่วยงาน
ทางปกครองประเภทหนึ่ง

บุคลากรของมหาวิทยาลัย ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ประเภทหนึ่ง จึงถูกควบคุมโดยกฎหมายเพื่อให้ใช้อำนาจอย่าง
ชอบธรรม

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวินัยและจรรยาบรรณ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวินัย

ความหมายของวินัย

จุดมุ่งหมายของวินัย

ความสำคัญของวินัย

ประเภทความผิดทางวินัย

การรักษาวินัย

ข้าราชการ

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

พนักงาน มหาวิทยาลัย

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑

ลูกจ้าง

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลลูกจ้างเงินรายได้ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งข้อ ๔๑ กำหนดว่า วินัย การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัยของลูกจ้าง ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัยมาใช้บังคับ

ฐานความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามนโยบาย คำสั่ง กฎ ข้อบังคับ ประกาศ และแบบธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย

ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม จะอาศัยหรือยินยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ ระวังรักษาผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

ต้องรักษาความลับของมหาวิทยาลัย

ต้องอุทิศเวลาให้แก่งานของมหาวิทยาลัยและต้องปฏิบัติงานตรงต่อเวลาอย่างสม่ำเสมอ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่มิได้

ฐานความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ต้องไม่รายงานเท็จ

ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ก่อกวนแกล้งกัน

ต้องให้การต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมและสงเคราะห์แก่ผู้ติดต่อเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย โดยไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามข่มเหงหรือกดขี่ผู้มาติดต่องาน

ฐานความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ต้องไม่ปฏิบัติงานอื่นใด ซึ่งจะเป็นการขัดกับวัตถุประสงค์หรือผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

ต้องรักษาจรรยาบรรณตามที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยกำหนด

ต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของตนมิให้เสื่อมเสีย และไม่กระทำการใด ๆ ดันทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

ต้องไม่กระทำการหรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของตน

ฐานความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

กระทำผิดวินัยกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าเจ็ดวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ข้อบังคับ ประกาศและแบบธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ ซึ่งถือว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่

ฐานความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือประมาทเลินเล่อในหน้าที่จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ปฏิบัติผิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรง

โทษทางวินัย

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง
- ลดขั้นเงินเดือน หรืองดการเลื่อนเงินเดือนประจำปีในปีที่ถูกลงโทษทางวินัย
- ปลดออก หรือไล่ออก

จรรยาบรรณบุคลากรที่บุคลากรพึงรู้

“จรรยาบรรณ” หมายความว่า ประมวลความประพฤติที่ถูกต้อง ดีงาม ควรปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนด

ฐานความผิดทางจรรยาบรรณไม่ร้ายแรง

(ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๕๒)

- มีศีลธรรม ประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย
- ใช้วิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
- อุทิศตนให้กับการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ตรงต่อเวลา ไม่ละทิ้งหน้าที่ หรือปฏิบัติงานในหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร
- ไม่นำผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยมิชอบ ไม่คัดลอกผลงานของตนเอง
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต เสมอภาค และปราศจากอคติ
- ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบ เสียสละ
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ขยันหมั่นเพียร คำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ

- ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยอย่างประหยัดคุ้มค่า ระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลือง
- ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตัว แยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่
- ให้ความช่วยเหลือกลุ่มงานของตน
- ดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา
- ให้เกียรติผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ละเว้นการใช้กริยา วาจาไม่สุภาพ หรือสร้างความขัดแย้ง ไม่ก้าวร้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อื่นโดยมิชอบ
- ละเว้นการกระทำที่สื่อถึงการล่วงละเมิดทางเพศทั้งทางกายและทางวาจา
- ละเว้นการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้มาติดต่องาน หรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่นั้น
- ละเว้นการล่วงละเมิดทางเพศ หรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับนักศึกษา
- ละเว้นการเปิดเผยความลับของนักศึกษา หรือผู้รับบริการ ในประการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้นั้น

ฐานความผิดทางจรรยาบรรณร้ายแรงและเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และการดำเนินการทางจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๓ และ ข้อ ๑๓/๑)

- ล่วงละเมิดทางเพศหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับนักศึกษาที่มีใช้คู่สมรสของตน
- เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากนักศึกษาหรือผู้รับบริการ เพื่อกระทำการ หรือ ไม่กระทำการใด
- เปิดเผยความลับของนักศึกษาหรือผู้รับบริการที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากความไว้วางใจ โดยมีขอบ จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้นั้น
- สอน อบรมนักศึกษา หรือเพื่อให้กระทำการที่รู้อยู่ว่าผิดกฎหมาย หรือฝ่าฝืนศีลธรรมอันดีของประชาชน อย่างร้ายแรง
- กระทำผิดอื่นที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด ตามสภาพและความร้ายแรงของการกระทำ

- นำผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเองโดยมิชอบ
- คัดลอกหรือนำผลงานของตนเองที่เหมือนเดิม หรือเกือบเหมือนเดิมหรือนำมาเพียงบางส่วนกลับใช้อีกครั้งหนึ่งโดยไม่มีการอ้างอิงผลงานเดิมของตนเอง ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นผลงานใหม่
- ปกปิด บิดเบือน หรือให้ผิดไปจากความเป็นจริง โดยตัดทอน เพิ่มเติม ดัดแปลง ปُرุงแต่งแก้ไขข้อมูล ข้อความ หรือการปฏิบัติอื่นใดในกระบวนการวิจัยและรายงานข้อค้นพบ ให้ผู้อื่นเข้าใจผิด จากความเป็นจริง
- สร้างข้อมูลเท็จ จงใจปั้นแต่งข้อมูลทำให้ผิดจากความเป็นจริงที่พบจากการวิจัย หลีกเลียงนำเสนอเรื่องตามความเป็นจริง ทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อและเข้าใจผิดจากความเป็นจริง
- กระทำผิดจรรยาบรรณในเรื่องใด หากก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทรัพย์สิน เกียรติและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

โทษทางจรรยาบรรณ

- ตักเตือน
- สั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด
- ทำทัณฑ์บน

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑

ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามนโยบาย คำสั่ง กฎ ข้อบังคับ ประกาศ และแบบ
ธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย ตามข้อ ๓๒

กระทำผิดวินัยกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัย
อย่างร้ายแรง ตามข้อ ๔๕(๑)

ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ
ประโยชน์ที่มิควรได้ ซึ่งถือว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ ตามข้อ ๔๕(๓)

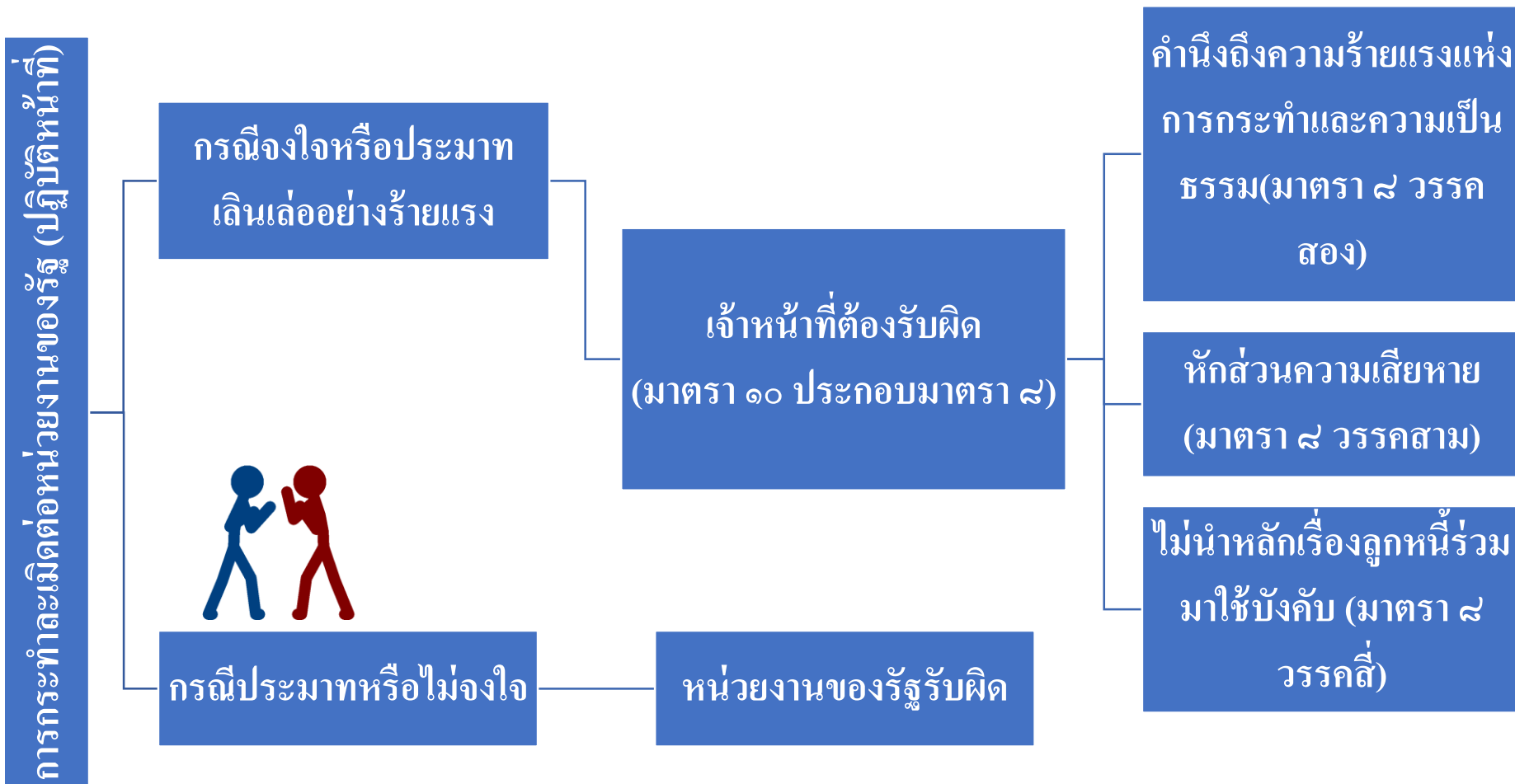
ความรับผิดชอบอื่น

- ความรับผิดชอบทางละเมิดตามพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.
๒๕๓๙ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย
- ความรับผิดชอบทางอาญาตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐
เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๙๙/๒๕๕๑ การที่ผู้ถูกฟ้องคดี ไม่
ต่อสัญญาจ้างผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงิน
และบัญชี แต่ต่อสัญญาจ้างกับลูกจ้างชั่วคราวรายอื่นทั้งที่บุคคล
ดังกล่าวผ่านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานได้คะแนนร้อยละ
ต่ำกว่าผู้ฟ้องคดี อันเป็นการเลือกปฏิบัติและใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ
ด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงเป็นการ
กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน
ในกรณีไม่จ้างผู้ฟ้องคดีปฏิบัติงานต่อ ๑ ปีงบประมาณ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี
เท่ากับจำนวนเงินค่าจ้างและระยะเวลาการจ้างในปีงบประมาณก่อน เป็น
เวลา ๑๒ เดือน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่อ. ๕๘๓-๕๘๔/๒๕๔๔ คณะกรรมการ
ตรวจการจ้างไม่เพียงแต่ตรวจรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงาน
เท่านั้น หากเห็นว่ารายงาน มีข้อบกพร่องหรือมีข้อสงสัยจะต้องออกไปตรวจ
งานจ้างเพื่อดูว่า การดำเนินงานของผู้รับจ้างเป็นไปตามรายละเอียดของ
สัญญา หรือ ข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่ นอกจากนี้หากเห็นว่าไม่มีความ
เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบงานได้อย่างครบถ้วน ก็ควรจะดำเนินการ
เพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เข้ามาตรวจสอบ เพราะการที่ราชการ
ได้รับ ความเสียหายอันเนื่องมาจากการไม่ใช้ความระมัดระวังและไม่
ตรวจสอบงานจ้างด้วยความละเอียดรอบคอบตามวิสัยและพฤติการณ์การทำ
หน้าที่เป็นกรรมการตรวจการจ้าง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๓๘-๓๓๙/๒๕๔๙ การที่กรรมการ
ตรวจรับสินค้าลงชื่อตรวจรับสินค้าโดยไม่ได้ตรวจสินค้าจริง ถือเป็น
การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๙๒/๒๕๕๒ แพทย์รักษาคนไข้โดยสอบถาม
อาการคนไข้ทางโทรศัพท์จากพยาบาล ทำให้การรักษาผิดพลาด เป็น
ประมาทเลินเล่อ เป็นละเมิด ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓/๒๕๔๘ การที่กรรมการตรวจ
การจ้างทำรายงานเสนอผู้มีอำนาจเกี่ยวกับการเพิ่มและลดงานตามสัญญา
จ้างก่อสร้างอาคาร โดยไม่เป็นไปตามระเบียบและไม่ตรวจสอบราคาที่
แท้จริง จนเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย เนื่องจากเสนอให้ลดงาน
ตอกเสาเข็ม แต่กลับไม่หักค่าตอกเสาเข็มและค่าเสาเข็มออก จึงทำให้งาน
ส่วนที่ลดมีราคาสูงกว่างานส่วนที่ผู้รับจ้างต้องทำเพิ่มเติม **ถือเป็นการ**
กระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

หน้าที่กำกับดูแลของผู้บังคับบัญชา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๑๖/๒๕๕๑ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ให้เกิดข้อบกพร่องหรือการทุจริตขึ้น หากพบว่าระบบงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานในหน่วยงานไม่เป็นระบบ หรือเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ต้องจัดระบบงานให้เหมาะสมโดยกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และต้องควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด กรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจดำเนินการด้วยตนเองได้ก็อาจมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการแทน แต่ผู้บังคับบัญชาก็ต้องควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มอบหมายนั้นอย่างสม่ำเสมอและรอบคอบ การที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่การเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานและมีการเบิกจ่ายเงินจำนวนมากต่อเนื่องกันหลายรายการ รวมทั้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ๒ คน มีอำนาจร่วมกันสั่งจ่ายเงินในบัญชีธนาคารที่เปิดไว้ได้ แสดงว่าให้ความไว้วางใจเป็นอย่างมากอันอาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตได้ง่าย ผู้บังคับบัญชาจึงมีหน้าที่ต้องควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งสองอย่างสม่ำเสมอ การที่ผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยไม่ตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอและถี่ถ้วนเพียงพอจนเป็นเหตุให้เกิดการทุจริตเบียดบังเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว จึงเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓ ความหมายของเจ้าพนักงานของรัฐ

มาตรา ๑๗๒ ความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดย มิชอบ

มาตรา ๙๑ การออกคำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ทุจริต ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่จำเป็นต้องสอบสวนอีก

ฎีกาที่ ๗๗๒๘-๗๗๓๑/๒๕๔๔

จำเลยในฐานะหัวหน้าภาควิชาซึ่งมีหน้าที่รับรองการปฏิบัติ ราชการเพื่อ
อนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษ จะต้องปฏิบัติการในส่วนดังกล่าวตาม
หลักเกณฑ์โดยเคร่งครัดด้วยความเที่ยงธรรมและเสมอภาค จำเลยรับรองการ
ปฏิบัติราชการและทำเรื่องขออนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษให้อาจารย์อื่นซึ่ง
ไม่ได้ลงชื่อในบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการของข้าราชการ แต่ไม่รับรองให้โจทก์
แสดงว่าจำเลยไม่ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับรองการปฏิบัติราชการ
เช่นเดียวกับที่ใช้กับโจทก์ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการปฏิบัติหน้าที่อัน
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ในการที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษซึ่งโจทก์มี
สิทธิโดยชอบที่จะได้รับ ถือได้ว่าจำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดย
มิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ อันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๕๗

ฎีกา ๗๓๓๒/๒๕๕๘

จำเลยมีพฤติการณ์ไม่ตรวจและอนุมัติฎีกาซึ่งเป็นงานในหน้าที่ให้แก่โจทก์ โดยให้เหตุผลว่าโจทก์ไม่ได้เสนอขออนุญาตเข้ารับการอบรมผ่านตนเอง โดยเกียยณสั่งไม่จ่ายเงินในบันทึกข้อความที่โจทก์เสนอเรื่องขอส่งเอกสารฎีกาเบิกจ่ายเงินด้วยข้อความว่า “กูไม่โอนเงิน มึงทำข้ามสายการบังคับบัญชา” ถือว่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์และราชการโดยส่วนรวม จำเลยมีความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๑๕๗ ในฐานะเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์

ข้อสังเกต เกี่ยวกับความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๑๕๗ ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาเพื่อให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายด้วยจึงจะครบองค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย

สาเหตุการทุจริตและแนวทางป้องกัน

- ระบบการดำเนินงานภายในเกิดความบกพร่อง ไม่มีมาตรการในเชิงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการทุจริต
- การมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานยังไม่เหมาะสมกับงานที่ได้รับ
- การไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด
- ผู้บังคับบัญชาขาดการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อพึงระวังในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันความเสี่ยงมิให้ เกิดความรับผิดในทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญา

ต้องยึดหลัก ๓ ประการ

- (๑) ตรวจสอบกฎหมายข้อบังคับก่อนดำเนินการ
- (๒) ใช้ดุลพินิจดำเนินการด้วยความสุจริตและยึดมั่นประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเป็นที่ตั้ง
- (๓) หากไม่แน่ใจ ต้องขอคำปรึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการเสมอ

มหาวิทยาลัยมหิดล

Q & A

ขอบคุณครับ